

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně projednal ve veřejném zasedání konaném dne 18. září 2019 odvolání **obžalovaného M. S., narozeného XXXXX ve XXXXX**, a **poškozených M. S., narozené XXXXX, V. S., narozené XXXXX, L. S., narozené XXXXX, H. K., narozené XXXXX, E. K., narozené XXXXX, J. S., narozeného XXXXX, J. S., narozeného XXXXX, M. V., narozené XXXXX**, proti rozsudku Okresního soudu v Jihlavě ze dne 30. 5. 2019, č.j. 9 T 58/2019-301, a v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Hany Kleinové a soudců JUDr. Josefa Teplého a JUDr. Miroslava Nováka rozhodl

takto:

Z podnětu odvolání poškozených M. S., V. S., L. S., H. K., E. K., J. S., J. S. a M. V. se podle § 258 odst. 1 písm. b), f), odst. 2 trestního řádu napadený rozsudek **zrušuje** ve výroku o náhradě škody ohledně poškozených M. S., V. S., L. S., H. K., E. K., J. S., J. S. a M. V..

Podle § 228 odst. 1 trestního řádu je obžalovaný **povinen zaplatit** na náhradě škody a na náhradě nemajetkové újmy poškozeným:

Shodu s prvopisem potvrzuje: Milana Hašlíková

- **M. S.**, nar. XXXXX, bytem XXXXX, XXXXX, nemajetkovou újmu ve výši **375 000 Kč**,
- **V. S.**, nar. XXXXX, bytem XXXXX, XXXXX, nemajetkovou újmu ve výši **375 000 Kč**,
- **L. S.**, nar. XXXXX, bytem XXXXX, XXXXX, nemajetkovou újmu ve výši **375 000 Kč**,
- **H. K.**, nar. XXXXX, bytem XXXXX, XXXXX, nemajetkovou újmu ve výši **375 000 Kč** a náhradu škody ve výši **21 898,5 Kč**,
- **E. K.**, nar. XXXXX, bytem XXXXX, XXXXX, nemajetkovou újmu ve výši **225 000 Kč**,
- **J. S.**, nar. XXXXX, bytem XXXXX, XXXXX, nemajetkovou újmu ve výši **180 000 Kč**,
- **J. S.**, nar. XXXXX, bytem XXXXX, XXXXX, nemajetkovou újmu ve výši **180 000 Kč**,
- **M. V.**, nar. XXXXX, bytem XXXXX, XXXXX, nemajetkovou újmu ve výši **180 000 Kč**.

Podle § 229 odst. 2 trestního řádu se poškození **M. S., V. S., L. S., H. K., E. K., J. S., J. S. a M. V. o d k a z u j í** se zbytky svých nároků na náhradu škody a nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle § 256 trestního řádu se odvolání obžalovaného **zamítá**.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Okresního soudu v Jihlavě byl obžalovaný M.S. uznán vinným přečinem usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 trestního zákoníku. Tohoto trestného činu se obžalovaný měl dopustit dle skutkových zjištění soudu I. stupně tím, že dne 1. září 2018 kolem 12:00 hod. jako řidič nákladního skříňového automobilu značky Fiat Ducato, RZ XXXXX při jízdě po silnici č. 602 ve směru na Jihlavu v km 63,004 v katastru obce Meziříčko, okres Žďár nad Sázavou, při odbočování vlevo na účelovou komunikaci k rekreačnímu zařízení, se zapnutým ukazatelem změny směru jízdy vlevo, nedbal zvýšené opatrnosti, neboť zahájil odbočování v okamžiku, kdy již byl předjížděn zleva osobní automobilem značky Škoda Octavia combi, RZ XXXXX řízeným E. S., nar. XXXXX, čímž porušil zejména ustanovení § 21 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. ve znění pozdějších změn a doplňků, v důsledku čehož došlo v levé polovině vozovky ke střetu obou vozidel, po kterém vozidlo Škoda Octavia vjelo vlevo mimo vozovku, kde narazilo levou boční částí do stromu a poté se převrátilo na střechu, a způsobil tak vedle lehčího zranění spolujezdkyně ve vozidle Škoda Octavia V. S., nar. XXXXX, řidiči E. S. nitrolební poranění ve formě rozlámání lebečních kostí, krvácení mezi obaly mozkové, do komor mozkových a zhmoždění a otok mozku, následkem kterýchžto zranění E. S. na místě zemřel.

Za uvedený přečin byl obžalovanému uložen podle § 143 odst. 1 trestního zákoníku trest odnětí svobody v trvání 1 roku. Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku byl obžalovanému výkon trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 2 let. Podle § 73 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku byl obžalovanému uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel v trvání 2 let.

Podle § 228 odst. 1 trestního řádu byla obžalovanému uložena povinnost zaplatit na náhradě škody a na náhradě nemajetkové újmy poškozeným:

- Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, Regionální pobočka Brno, se sídlem Benešova 696/10, 659 14 Brno, IČ: 41197518, škodu ve výši 16 458 Kč,
- M. S., nar. XXXXX, bytem XXXXX, XXXXX, nemajetkovou újmu ve výši 250 000 Kč,
- V. S., nar. XXXXX, bytem XXXXX, XXXXX, nemajetkovou újmu ve výši 250 000 Kč,
- L. S., nar. XXXXX, bytem XXXXX, XXXXX, nemajetkovou újmu ve výši 250 000 Kč,
- H. K., nar. XXXXX, bytem XXXXX, XXXXX, nemajetkovou újmu ve výši 200 000 Kč a náhradu škody ve výši 14 599 Kč,
- E. K., nar. XXXXX, bytem XXXXX, XXXXX, nemajetkovou újmu ve výši 150 000 Kč,
- J. S., nar. XXXXX, bytem XXXXX, XXXXX, nemajetkovou újmu ve výši 120 000 Kč,
- J. S., nar. XXXXX, bytem XXXXX, XXXXX, nemajetkovou újmu ve výši 120 000 Kč,
- M. V., nar. XXXXX, bytem XXXXX, XXXXX, nemajetkovou újmu ve výši 120 000 Kč.

Podle § 229 odst. 2 trestního řádu byli poškození Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, M. S., V. S., L. S., H. K., E. K., J. S., J. S. a M. V. odkázáni se zbytky svých nároků na náhradu škody a nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Proti tomuto rozsudku si podal včas odvolání obžalovaný. Jeho odvolání směřovalo do všech výroků napadeného rozsudku. Obžalovaný zopakoval, že nebylo objektivně v jeho silách, aby dopravní nehodě zabránil. V odůvodnění odvolání se zabýval otázkou použitelnosti znaleckého posudku provedeného před nalézacím soudem. V souvislosti s hodnocením tohoto důkazu odkázal na judikaturu Ústavního soudu a upozornil, že v případě závažných skutkových rozporů a pochybností o správnosti znaleckého posudku, které se nepodaří odstranit, musí soud postupovat podle pravidla *in dubio pro reo* a rozhodnout ve prospěch obviněného. Dle obžalovaného je stěžejní otázkou, zda dával znamení o změně směru jízdy včas a jaká byla v návaznosti na jeho chování předstřetová rychlost a chování vozidla poškozeného. Pokud vozidlo dává znamení o změně směru jízdy doleva, není již možné toto vozidlo předjíždět jinak než zprava. Obžalovaný zmínil, že poškozený mohl ukazatel změny směru jízdy přehlédnout. Dle znalce se poškozený v době střetu pohyboval rychlostí 70 až 92 km/hod. a předstřetová rychlost byla 80 až 102 km/hod. Dle odborného vyjádření Ing. Michala Kešnera byla ztráta rychlosti ve znaleckém posudku podhodnocena. Dle obžalovaného jel poškozený se značnou pravděpodobností rychleji než povolenou rychlostí a klidně okolo 127 km/hod. Obžalovaný upozornil na rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp. zn. 6 Tdo 686/2007 a sp. zn. 8 Tdo 76/2009, podle kterého nelze na účastníkovi silničního provozu spravedlivě požadovat, aby bez dalšího předpokládal možné porušení pravidel tohoto provozu jinými účastníky a tomu přizpůsobil své počínání. Obžalovaný uvedl, že nemohl předpokládat, že se poškozený pohybuje s automobilem výrazně nedovolenou rychlostí. Dle jeho názoru se v tomto případě jedná o klasickou situaci tvrzení proti tvrzení. Dále zmínil nález Ústavního soudu III. ÚS 224/04, který se zabýval zásadou *in dubio pro reo*. Obžalovaný navrhl doplnit dokazování odborným vyjádřením znalce Ing. Michala Kešnera, neboť znalecký posudek vypracovaný Ing. Zdeňkem Mrázkem, Ph.D. považuje za velmi kategorický vůči své osobě. Závěry znalce Ing. Mrázka jsou zjevně nepřezkoumatelné, neboť není provedeno vlastní řešení střetu vozidel, nejsou uvedeny energetické parametry střetu, není provedeno ani vlastní řešení postřetového výběhu vozidel. Obžalovaný uvedl, že odbočovat na vedlejší silnici není manévr, který by byl zakázaný, k dopravní nehodě došlo dílem nešťastné souhry událostí a navrhl, aby krajský soud napadený rozsudek okresního soudu zrušil a vrátil okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí, event. sám rozhodl o jeho zproštění podle § 226 písm. a), event. b) trestního řádu.
3. Proti tomuto rozsudku si podali včas odvolání i poškození pozůstalí M. S., V. S., L. S., H. K., E. K., J. S., J. S. a M. V.. Jejich odvolání směřovalo výhradně do výroku o náhradě škody a nemajetkové újmy. Dle poškozených spoluúcast poškozeného na vzniku dopravní nehody nečinila 50%.

V odůvodnění odvolání se odvolatelé podrobně zabývali skutkovým stavem, upozornili na ustanovení silničního zákona, dle kterého při odbočování nesmí řidič ohrozit řidiče jedoucího za ním a musí dbát zvýšené opatrnosti. Poškození nesouhlasili s hodnocením výpovědi svědka H., kterou vzhledem k tomu, že se jedná o kamaráda obžalovaného, považují za účelovou. Upozornili, že dle znalce nebyl ukazatel o změně směru jízdy zřetelně vidět, neboť byl sice funkční, ale intenzita svícení byla nízká a tím i jeho viditelnost. Poškození navrhli, aby odvolací soud napadený rozsudek ohledně výroku o náhradě škody, resp. nemajetkové újmy, který se na ně vztahoval, zrušil a nově rozhodl tak, že všem poškozeným pozůstalým přizná plnou náhradu škody, resp. nemajetkové újmy v souladu s „Metodikou“ Nejvyššího soudu.

4. Na základě podaných odvolání přezkoumal Krajský soud v Brně napadený rozsudek i řízení, které mu předcházelo, a to z hlediska vytykánych vad. Dále postupoval podle § 254 odst. 1 věta druhá trestního řádu.

Řízení, které předcházelo napadenému rozsudku, nevykazuje podstatné vady. Byla zejména zachována ustanovení trestního řádu zabezpečující právo obhajoby a objasnění věci. Soud I. stupně ve věci provedl důkazy v souladu s ustanovením § 2 odst. 5 trestního řádu, tedy tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí. Provedené důkazy nalézací soud zhodnotil v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 trestního řádu. Nalézací soud hodnotil pouze důkazy, které provedl, a při hodnocení důkazů nedošlo k zásadní logické chybě. Odvolací soud proto neměl důvod a ani možnost do hodnocení důkazů, které je výhradním právem soudu I. stupně, zasahovat. A právě do hodnocení důkazů soudem I. stupně směřuje odvolání obžalovaného a částečně i odvolání poškozených. Námitky obžalovaného hodnotí odvolací soud jako neobjektivní a judikatura zmíněná v odůvodnění odvolání obžalovaného na tento případ nedopadá. Trestná činnost obžalovaného byla provedenými důkazy zejména fotodokumentací, protokolem o nehodě v silničním provozu a znaleckým posudkem z oboru doprava spolehlivě a jednoznačně prokázána. Bylo prokázáno, že obžalovaný při řízení motorového vozidla nerespektoval ustanovení § 21 odst. 1 poslední věta zákona č. 361/2000 Sb., neboť při odbočování vlevo navíc na účelovou komunikaci nedbal zvýšené opatrnosti a započal s odbočovacím manévrem v době, kdy vozidlo řízené poškozeným již bylo v levém jízdním pruhu. Ani odvolací soud neměl pochybnosti o správnosti a úplnosti závěrů znaleckého posudku z oboru doprava. Závěry tohoto znaleckého posudku nejsou osamocené, ale korespondují i s protokolem o nehodě v silničním provozu, fotodokumentací, zjištěným poškozením vozidel a konečně částečně i s výpovědí samotného obžalovaného, který připustil, že v době, kdy začal odbočovat, se poškozený asi nacházel v levém jízdním pruhu. Skutečnost, že závěry tohoto znaleckého posudku nevyhovují obžalovanému, rozhodně nejsou důvodem pro to, aby byly zpochybněny, navíc odborným vyjádřením, kterým bylo doplněno odvolání obžalovaného. Znalec Ing. Michal Kešner, který vypracoval odborné vyjádření, samozřejmě neměl oprávnění znalecký posudek jiného znalce přezkoumávat (§ 110 odst. 2 trestního řádu). Soud I. stupně uvěřil výpovědi obžalovaného podporované svědeckou výpovědí J. H., že před započítím odbočovacího manévru dal znamení o změně směru jízdy. Takto nalézací soud postupoval, přestože znaleckým posudkem z oboru dopravy a zjištěným rozsahem poškození vozidel obžalovaného i poškozeného byla vyvrácena obhajoba obžalovaného, že v době střetu jeho vozidlo stálo a nacházelo se při středové čáře v jeho jízdním pruhu, kdy je zjevné, že obžalované v této části své výpovědi neuvádí pravdu. V této souvislosti je třeba uvést, že nalézací soud neakcentoval zjištění znalce z oboru doprava, že ukazatel o změně směru jízdy byl sice funkční, ale intenzita svícení byla nízká a tím byla nízká i jeho viditelnost. V této souvislosti nelze opomenout, že k dopravní nehodě došlo v letním období v pravé poledne. Krajský soud přesto konstatuje, že skutková zjištění soudu I. stupně jsou v zásadě správná. Správná skutková stupně však nebyla nalézacím soudem podřazena pod správnou právní kvalifikaci. Odvolací soud poukazuje na znění druhé věty § 21 odst. 1 silničního zákona: „při odbočování nesmí řidič ohrozit řidiče jedoucí za ním a musí dbát zvýšené opatrnosti.“ V daném případě však obžalovaný navíc odbočoval vlevo a na účelovou komunikaci. Odvolací soud

zdůrazňuje, že při odbočování je pro bezpečnost silničního provozu podstatné neohrožení řidičů jedoucích za odbočujícím řidičem, nikoliv dávání znamení o změně směru jízdy. Krajský soud v této souvislosti odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 918/2013, podle kterého „pro posouzení trestní odpovědnosti řidiče za některý z přečinů proti životu a zdraví, které jsou uvedeny v hlavě první zvláštní části trestního zákoníku, kterého se měl dopustit porušením povinnosti vymezené v § 21 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, má zásadní význam zjištění, kdy řidič zahájil odbočování. Tento okamžik přitom nelze vztahovat k započetí znamení o změně směru jízdy, protože rozhodující je okamžik skutečné změny směru jízdy.“ Nerespektování povinnosti stanovené ve druhé větě ustanovení § 21 odst. 1 silničního zákona obžalovaným za výše popsané situace bylo výrazně neohleduplné a riskantní a bylo zásadní příčinou vzniku dopravní nehody, podíl obžalovaného na vzniku dopravní nehody byl minimálně 75%. Následkem této dopravní nehody bylo usmrcení jiného účastníka silničního provozu. Ze strany obžalovaného tedy došlo k porušení důležité povinnosti a jeho jednání mělo být proto kvalifikováno jako přečin ublížení na zdraví podle § 147 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku. Obžalovaný byl postupem soudu I. stupně maximálně zvýhodněn. Vzhledem k tomu, že výrok o vině byl napaden pouze odvoláním obžalovaného, neměl odvolací soud možnost toto pochybení soudu I. stupně napravit.

5. Obžalovaný byl ohrožen trestem odnětí svobody podle zákonné trestní sazby uvedené v § 143 odst. 1 trestního zákoníku ve výměře až na 3 léta. Obžalovanému polehčovalo, že nebyl dosud soudně trestán. V evidenční kartě řidiče má několik záznamů, ale vzhledem k době, která uplynula od jejich spáchání, nelze k těmto záznamům přihlížet jako k přitěžující okolnosti. Obžalovanému byl uložen trest odnětí svobody v jedné třetině zákonné trestní sazby. Výkon tohoto trestu byl podmíněně odložen na kratší zkušební dobu. Takto uložený trest je trestem přiměřeným, v žádném případě se nejedná o trest nepřiměřeně přísný. Dále byl obžalovanému uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel mírně nad spodní hranici zákonné trestní sazby. Obžalovaný projevil pouze minimální seberefexi, proto je uložený trest zákazu činnosti trestem spíše mírným. Odvolací soud proto neměl důvod rušit ani výrok o trestu.
6. Jiná situace je u odvolání poškozených pozůstalých M. S., V. S., L. S., H. K., E. K., J. S., J. S. a M. V.. Tato odvolání jsou částečně důvodná, neboť podíl usmrceného poškozeného na vzniku dopravní nehody činil maximálně 25%. Okresní soud při stanovení náhrady nemajetkové újmy vyšel správně z ustanovení § 2959 občanského zákoníku a rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. 4 Tdo 1402/2015, podle kterého by pozůstalým matce, manželce a dcerám měla být poskytnuta kompenzace každé ve výši 500 000 Kč, vnučce ve výši 300 000 Kč a sourozencům zemřelého poškozeného každému ve výši 240 000 Kč. Ani odvolací soud nezjistil žádné skutečnosti, které by vedly k pochybnostem o tom, že by vztahy v rodině zemřelého nebyly standartní. Vzhledem k 25% podílu poškozeného na vzniku dopravní nehody bylo nutné výši náhrady nemajetkové újmy a v případě poškozené H. K. i výši náhrady škody přiměřeně upravit. U poškozené H. K., dcery zemřelého poškozeného, nepovažoval odvolací soud při rozhodování o náhradě nemajetkové újmy za významné, že nežila se zemřelým ve společné domácnosti. Dospělé děti většinou nežijí ve společné domácnosti se svými rodiči. To však rozhodně to neznamená, že by jejich vztah k rodičům byl méně intenzivní a tím bylo i méně intenzivní jejich utrpení po ztrátě rodiče. Proto odvolací soud rozhodl o povinnosti obžalovaného nahradit nemajetkovou újmu poškozené H. K. ve stejné výši jako manželce zemřelého a jeho ostatním dětem. Z tohoto důvodu Krajský soud v Brně z podnětu odvolání pozůstalých poškozených M. S., V. S., L. S., H. K., E. K., J. S., J. S. a M. V. rozhodl tak, že podle § 258 odst. 1 písm. b), f), odst. 2 trestního řádu napadený rozsudek zrušil ve výroku o náhradě škody ohledně poškozených M. S., V. S., L. S., H. K., E. K., J. S., J. S. a M. V.. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu odvolací soud uložil obžalovanému povinnost zaplatit poškozeným M. S., V. S., L. S. a H. K. na náhradě nemajetkové újmy každé částku 375 000 Kč, a H. K. na náhradě škody částku 21 898,5 Kč, E. K. na náhradě nemajetkové újmy částku 225 000 Kč, J. S., J. S. a M. V. na náhradě nemajetkové újmy každému částku 180 000 Kč.

Podle § 229 odst. 2 trestního řádu byli poškození M. S., V. S., L. S., H. K., E. K., J. S., J. S. a M. V. se zbytky svých nároků na náhradu škody a nemajetkové újmy odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních.

7. Z výše uvedeného je zřejmé, že odvolání obžalovaného M. S. nebylo důvodné, a proto je Krajský soud v Brně podle § 256 trestního řádu zamítl.

Poučení o opravných prostředcích:

Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný, takže **rozhodnutí nabylo právní moci a je vykonatelné** (§ 139 odst. 1 písm.a), b)cc), § 140 odst.1 trestního řádu).

Lze však proti němu podat dovolání (§ 265a odst. 1,2 trestního řádu).

Dovolání mohou podat (§ 265d odst. 1 trestního řádu)

- nejvyšší státní zástupce, který je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch či v neprospěch obviněného (§ 265d odst. 1 písm. a), § 265f odst.1 trestního řádu).
- obviněný pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno (§ 265d odst. 2 trestního řádu).
- je-li obviněný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena může i proti vůli obviněného za něho v jeho prospěch dovolání podat též zákonný zástupce i jeho obhájce.

Dovolání se podává u soudu, který rozhodl v I. stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje (§ 265e odst. 1 trestního řádu).

O dovolání **rozhoduje Nejvyšší soud České republiky** (§ 265c trestního řádu).

V dovolání, kromě obecných náležitostí uvedených v § 59 odst. 3 trestního řádu, musí být uvedeno (§ 265f odst. 1 trestního řádu)

- proti kterému rozhodnutí dovolání směřuje,
- který výrok, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je napadán,
- čeho se dovolatel domáhá,
- konkrétní návrh na rozhodnutí dovolacího soudu,
- odkaz na zákonná ustanovení § 265b odst. 1 písm. a)-l), nebo § 265b odst. 2 trestního řádu, o které se dovolání opírá.

Rozsah a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání (§ 265f odst. 2 trestního řádu).

Kdo podal **zcela bezvýsledně dovolání**, je povinen státu nahradit náklady řízení o tomto návrhu, a to paušální částkou, kterou stanoví ministerstvo spravedlnosti obecně závazným právním předpisem (§ 153 odst. 1 trestního řádu). Paušální částka nákladů v řízení o zcela bezvýsledně podaném dovolání činí **10.000,- Kč** (§ 3a vyhlášky č. 312/1995 Sb.).

Brno 18.09.2019

JUDr. Hana Kleinová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: Milana Hašíková